

3. razred gimnazije

OPERNI REALIZAM I VERIZAM

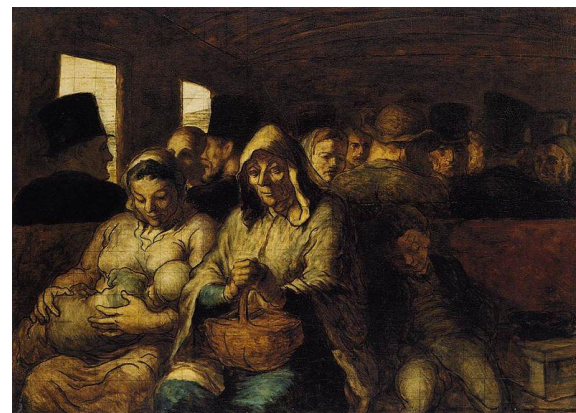
Pripremila: Iva Sušac, prof.

OPERNI REALIZAM

- U drugoj polovini 19. st. pod utjecajem europske umjetnosti, osobito književnog realizma i naturalizma, pojavljuje se **operini realizam**.
- Operini realizam najavio je već Giuseppe Verdi u operama iz Latinske triologije.

- Glavni likovi opernog realizma nisu više mitološki junaci i bogovi već obični ljudi iz svakodnevnog života, različitih društvenih slojeva sa svojim životnim pričama i problemima.
- Na pozornici se predstavlja siromaštvo, fizičko zlostavljanje i zločin.

Honoré Daumier , *Vagon treće klase*

Jules Bastien-Lepage,
Listopad 1878.

- Najveći predstavnici opernog realizma su ruski skladatelj **Modest Petrovič Musorgski** s operom **Boris Godunov** i francuz **Georges Bizet** s operom **Carmen**.

M. P. Musorgski

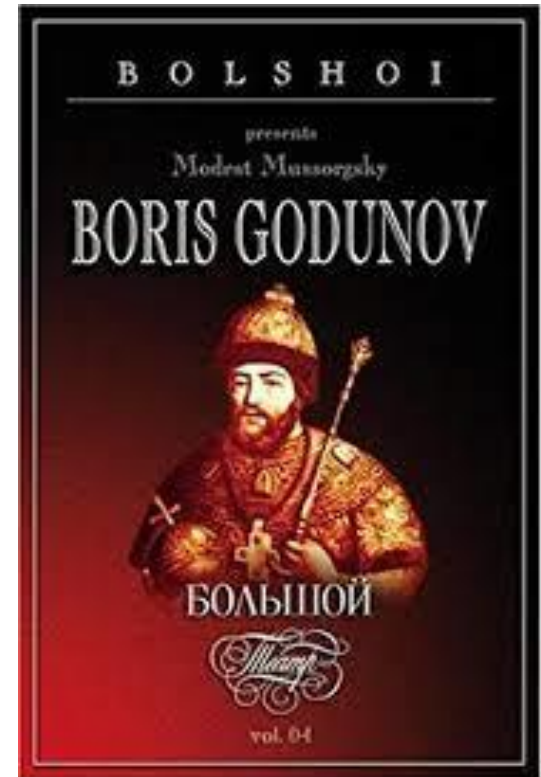
G. Bizet

M. P. MUSORGGSKI (1839.-1881.)

BORIS GODUNOV

- Opera u 4 čina.
- Radnja se temelji na zapisima ruskog povjesničara N. Karamzina i drami A. S. Puškina.
- Praizvedena 1874. godine.
- Radnja se događa u Rusiji 1588.-1605. Boris Godunov, carev savjetnik, zapovijeda ubojstvo mladog prijestolonasljednika te preuzima krunu. Lik Borisa je proturječan, u stalnoj borbi između okrutnosti i nježne očinske ljubavi, mučen strahom i grižnjom savjesti.
- U operi važnu ulogu imaju masovne scene koje prikazuju narod. Musorgski u tim scenama koristi elemente ruskog folklora.

Plakat za operu *Boris Godunov*

SLUŠANJE GLAZBE

- Napomena: prije slušanja glazbenog broja pročitajte kratak sadržaj opere *Boris Godunov* iz udžbenika *Glazbeni susreti 3. vrste*

M. P. Musorgski;

Boris Godunov,

Prizor sa satom iz II. čina

<https://www.youtube.com/watch?v=zinTNZxfrTI>

Zadaci:

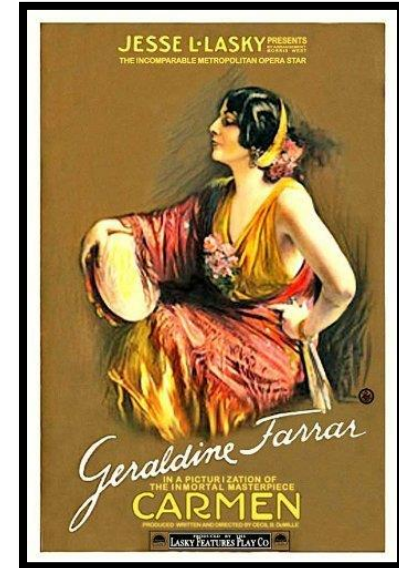
1. Kakav je ugođaj slušanog broja?
2. Odredi Borisov pjevački glas?
3. Je li njegov način pjevanja sličniji ariji ili recitativu?
4. Kakva je uloga orkestra u glazbenom broju i što oponaša nakon prve minute?
5. Obrati pozornost na odnos teksta i glazbe.
6. Kako zvuči Borisova vokalna dionica u prvom, a kako u drugom fragmentu?
7. U kojem je odlomku naglašena deklamacija teksta?
8. Je li Musorgski ostvario svoju zamisao realizma na glazbenoj pozornici? (Objasni)!

GEORGES BIZET (1838.-1875.)

CARMEN

- Opera u 4 čina.
- Praizvedena 1875. godine u Parizu.
- Radnja se događa u Sevilli početkom 19. stoljeća. Glavni lik je mlada, lijepa ciganka Carmen, koja je slobodnog duha i ne pokorava se tuđim pravilima. U operi se slobodno pokazuje ljubav, strast, ljubomora, prkos i prevrtljivost.
- Melodija i ritam inspirirani su Španjolskim folklorom (flamenko, habanera).
- Danas je *Carmen* jedna od najpopularnijih opera na svijetu, dok njena prva izvedba doživjela je veliki neuspjeh. Publika je na pozornici željela vidjeti likove s kojima se može poistovjetiti a ne likove društvenog podzemlja i upitnog morala.

Plakati za operu *Carmen*

SLUŠANJE GLAZBE

- Napomena; prije slušanja glazbenog broja pročitajte kratak sadržaj opere *Carmen* iz udžbenika

Glazbeni susreti 3. vrste

G. Bizet; Carmen

arija Carmen iz I. čina

- *L'amour est un oiseau rebelle (Ljubav je buntovna ptica)*

<https://www.youtube.com/watch?v=K2snTkaD64U>

Zadaci:

1. Nakon pročitane sadržaja izdvoji glavne likove i okarakteriziraj ih (osobnost, podrijetlo i ulogu u operi).
2. Izdvoji elemente realizma koje prepoznaješ u sadržaju opere.
3. Opiši karakter slušanog primjera.
4. Istraži kakvo je ponašanje bilo primjereno za ženu građanskog društva 19. st. (pokušaj to usporediti s položajem žena danas).
5. Koji sastav izvođača izvodi ariju?
6. Opiši opseg i kretanje melodije?

OPERNI VERIZAM

- **Verizam** (tal. vero- istina).
- Nastaje u Italiji potkraj 19. st.
- Nastao pod utjecajem talijanskog književnog naturalizma.
- Na pozornici se pojavljuju likovi kojima upravljaju elementarne, grube strasti: ljubav, nevjera, mržnja i osveta uvijek s tragičnim ishodom.

- Najveći predstavnici opernog verizma su:

Pietro Mascagni – opera *Cavallera rusticana* (*Seosko viteštvo*),

Ruggero Leoncavallo - opera *I Pagliacci* (*Pajaci*)

Giacomo Puccini - opera *Tosca*.

P. Mascagni

R. Leoncavallo

G. Puccini

GIACOMO PUCCINI (1858.- 1924.)

TOSCA

- Opera u 3. čina.
- Praizvedena 1900. god. u Rimu.
- Nastala je prema naturalističkoj drami V. Sardoua.
- Radnja se temelji na ljubavnoj priči između mlade pjevačice Tosce, strastvene, ljubomorne i impulzivne dive i romantičnog slikara Cavaradossija. Oni postaju žrtve spletke okrutnog i beskrupuloznog šefa policije Scarpie. Sva tri glavna lika u raspletu radnje umiru.
- *Tosca* je pravo remek-djelo opernog verizma sa scenama ljubomore, nasilnog udvaranja, mučenja, ubojstva i samoubojstva.

Izvorni plakat koji pokazuje smrt Scarpea

SLUŠANJE GLAZBE

- Napomena: prije slušanja zadanog glazbenog broja pronađite sadržaj opere *Tosca* na internet stranicama i pročitajte ga.

- *Giacimo Puccini:*
Tosca

-*E lucevan le stelle*

(*Sjale su zvijezde*) iz 3. čina.

<https://www.youtube.com/watch?v=TU5roitYI1s>

Zadaci:

1. Koji instrument donosi glavnu temu u orkestru?
2. Opiši ugođaj arije.
3. Možeš li kroz ovu ariju odrediti karakter Cavaradossijevog lika (objasni)?
4. Odredi Cavaradossijevu boju glasa.
5. Opiši opseg i kretanje melodije?
6. Kakav je odnos vokalne dionice i orkestra?